

„Messze látó tudomány: felelős válaszok a jövőnek”

Erdélyi Múzeum-Egyesület

AGRÁRTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY X. KONFERENCIÁJA

PROGRAMFÜZET

és

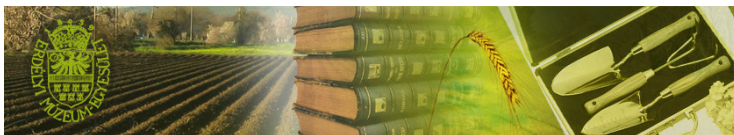
KIVONATFÜZET

Marosvásárhely,

2014. november 15.

Erdélyi Múzeum-Egyesület

Agrártudományi Szakosztály

Időpont:

2014. november 15. (szombat)

Helyszín:

Marosvásárhely, Segesvári út, 1/C sz.,
(Sapientia EMTE, Műszaki és Humántudományok Kar főépülete)

Szervezők:

EME

Agrártudományi Szakosztály
(főszervező)

SAPIENTIA
ERDÉLYI MAGYAR
TUDOMÁNYEGYETEM
Műszaki és Humántudományok Kar
Marosvásárhely

Kertészmérnöki
Tanszék (társszervező)

Előadások szerzői¹ és címei

Sor-szám	Szerző(-k) neve	Előadás címe
1.	Botha Miklós	Az Erdélyben kialakuló két új nyúlfajta, a kolozsvári nyúl és az erdélyi óriásnyúl (<i>Oryctolagus cuniculus</i>) nemesítési irányai
2.	Farkas Zoltán	A Hitel és az EGE/EMGE
3.	Horváth Zoltán, Tokaji Ferenc, Mărcuş Traian Achim	Buces–Vulkán környéki patakok környezethatása
4.	Horváth Zoltán, Begy Robert, Cosma Constantin, Mândrean Greta	Magyarigeni tókönyék céziumtartalmának a vizsgálata az erdőirtás függvényében
5.	Horváth Zoltán, Ilonca Daniel, Ilonca Maria, Morar I. Paul, Mândrean Greta	A széplesei (Țibleș) déli részén található patakvizék környezeti vizsgálata és az erdőirtás hatásai
6.	Filep Rita, Balázs V. Lilla, Bradley J. Cook, Farkas Ágnes, Pál W. Róbert	A vadcsicsóka (<i>Helianthus tuberosus</i> s. l.) más fajokra kifejtett hatása és ennek lehetséges háttértényezői
7.	Jakab Sámuel	Huszonegy év az erdélyi magyar kertészet szolgálatában
8.	Lukács Blanka, Nyárádi I.-István	A közkereskedelemben található egyes illóolajos termékek mennyiségi és minőségi elemzése
9.	Pásztor Judit, Forgó Zoltán	Aktív altalajlazító munkaeszközének kinematikai vizsgálata

¹ ábécé sorrendben

10.	Sikó Barabási Sándor	Az egészséges állattenyésztés történelmi vonatkozásai Háromszéken
11.	Suba Kálmán, Antal Lehel	A húshasznú szarvasmarhatartásban alkalmazott épületek
12.	Vallasek István	A bioméhészet eredményei és perspektívái Erdélyben
13.	Zilahi Csilla, Nyárádi I.-István	A Sapientia EMTE marosvásárhelyi Kísérleti és Tangazdaság talajának gyommagtartaléka 2013-ban

PROGRAM

8.30 – 9.00 **Regisztráció** (a főépület aulájában)

9.00 **Megnyitó** (114-es terem)

- Farkas Zoltán** az EME Agrártudományi Szakosztályának elnöke
- Kovács Lóránt** egyetemi docens, tanszékvezető (Sapientia EMTE, MHK Marosvásárhely, Kertészmérnöki Tanszék)

Előadások bemutatása

Elnök: Farkas Zoltán (EME Agrártudományi Szakosztály)

9.10 **Farkas Zoltán** - A Hitel és az EGE/EMGE

9.30 **Jakab Sámuel** - Huszonegy év az erdélyi magyar kertészet
szolgálatában

9.50 **Filep Rita** - A vadcsicsóka (*Helianthus tuberosus s. l.*) más fajokra
kifejtett hatása és ennek lehetséges háttértényezői

10.05 **Botha Miklós** - Az Erdélyben kialakuló két új nyúlfajta, a kolozsvári
nyúl és az erdélyi óriásnyúl (*Oryctolagus cuniculus*)
nemesítési irányai

10.20 **Sikó Barabási Sándor** - Az egészséges állattenyésztés történelmi
vonatkozásai Háromszéken

10.35 **Suba Kálmán, Antal Lehel** - A húshasznú szarvasmarhatartásban
alkalmazott épületek

10.50 **Kávészünet**

11.10 **Pásztor Judit, Forgó Zoltán**: Aktív altalajlazító munkaeszközének
kinematikai vizsgálata

11.25 **Horváth Zoltán, Tokaji Ferenc, Mărcuş Traian Achim** -
Buceş–Vulkán környéki patakok környezethatása

11.40 **Horváth Zoltán, Begy Robert, Cosma Constantin,**
Mândrean Greta - Magyarigeni tókörnység céziumtartalmának a
vizsgálata az erdőirtás függvényében

- 11.55 **Lukács Blanka, Nyárádi I.-István** - A közkereskedelemben található egyes illóolajos termékek mennyiségi és minőségi elemzése
- 12.10 **Zilahi Csilla, Nyárádi I.-István** - A Sapientia EMTE marosvásárhelyi Kísérleti és Tangazdaság talajának gyommagtartaléka 2013-ban
- 12.25 **Vallasek István** - A bioméhészet eredményei és perspektívái Erdélyben
- 12.40 **Horváth Zoltán, Ilonca Daniel, Ilonca Maria, Morar I. Paul, Mândrean Greta** - A széplesei (Tibles) déli részén található patakvizetek környezeti vizsgálata és az erdőirtás hatásai
- 12.55 **Kiértékelés, zárszó**
- 13.00 **Ebéd**

KIVONATOK^{2 3}

A Hitel és az EGE/EMGE

FARKAS Zoltán

EME, Agrártudományi Szakosztály elnöke

E-mail: gy.farkas_zoltan@yahoo.com

A „nagy Hitel” 1936-1944 között megjelent szociál-politikai folyóirat majdnem minden számában behatóan foglalkozik a mezőgazdaság időszerű kérdéseivel, és kiemeli az EMGE meghatározó szerepét az ágazat irányításában. Külön terjedelmes elemzést közöl az 1937-es Vásárhelyi találkozón elfogadott gazdaság fejlesztési irányelvekről. A szakavatott gazdasági szakírók írásainak ellenzésével foglalkozik a megnevezett tanulmány.

Huszonegy év az erdélyi magyar kertészet szolgálatában

dr. JAKAB Sámuel

Budapesti Corvinus Egyetem, Nyárádszeredai Kihelyezett Tagozat vezetője

E-mail: jakab.bocskai@rdslink.ro

Útkeresés

1993-ban elindul Nyárádszeredában egy *szükségsszülte, űrt kitöltő* oktatási forma a Budapesti Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem – ma Budapesti Corvinus Egyetem – Határon Túli Tagozataként, hétvégeken működő kertészmérnök képzés.

Harmincnégy éves űr kitöltése, mély szakadék áthidalása tette szükségessé az akkor megálmodott képzési formát. Küldetése volt, magyar

² a dolgozatok bemutatásának sorrendjében

³ a kivonatok tartalmáért ezek szerzői felelősek

ügy, misszió a javából. Nem várhattunk politikusaink beintésére. Lépni kellett az aggályoskodók, kishitűek, nemzetféltők riogatása, acsarkodása ellenére. Nem szálltunk szembe senkivel, nem vettük fel a többször is elénk dobott kesztyűt; megteremtettük a magunk kis helyi autonómiáját.

A képzési forma megválasztása, szempontok

- az adott politikai légkörben, gazdasági helyzetben megvalósítható;
- legnagyobb a szakemberhiány;
- viszonylag kis és gyorsan megtérülő befektetés;
- jövedelem rövid idő alatt;
- megélhetés itthon, a szülőföldön.

A képzés célja

Kertészeti szakemberek kiművelése, akik lakóhelyükön – Erdélyben – maradva, képesek önálló kertészeti gazdaság létrehozására, a kertészeti termelés, feldolgozás és értékesítés szervezésére, irányítására, az állandóan változó, megújuló, piacorientált árutermeléshez képes alkalmazkodni, illetve egyéb mérnöki szintű feladatok ellátására is felkészült.

Végző cél: Önálló magyar nyelvű kertészeti főiskola vagy egy önálló erdélyi magyar egyetem keretében kertészeti szak/kar létrehozása.

A képzés hozadéka

- Közel 450 kertészmérnök, csaknem 95% itthon maradt; további mintegy 600-an hosszabb-rövidebb ideig részt vettek a képzésben, de nem jutottak el a diploma megszerzéséig. Ezek közül is sokan ma sikeres kertészek;

- Tizenöt fiatal oktatót és volt tanítványt irányítottunk doktori iskolába; 13-an meg is szereztek a tudományos fokozatot; közülük alakult a Sapientia kertészmérnöki szak tantestületének törzsgárdája;

- Nyárádszeredának köszönheti a Sapientia EMTE, hogy a marosvásárhelyi karán ma akkreditált nappali kertészmérnöki képzés folyik;

- Erdély magyar nyelvű mezőgazdasági szaklapját, az Erdélyi Gazdát, nagymértékben volt hallgatóink és tanáraink látják el havonta időszerű írásokkal;

- A *KERT ész* magazin kieszelőjét/főszerkesztőjét Nyárádszereda indította útjára;

- Végzetteink és tanáraink közül kerülnek ki, Sármási Bocskai János riporter, volt hallgatóknak köszönhetően, a marosvásárhelyi rádió *Gazdaélet* adása ismeretterjesztői, tanácsadói;
- Nyárádszeredai Kertésznapi(ok);
- Kapcsolat a magyarországi kertészekkel, faiskolásokkal;
- Kitértek a romániai piac kapui a magyarországi kertészek és faiskolások előtt, mind a két ország előnyére (évek óta valóság).

A vadcsicsóka (*Helianthus tuberosus* s. l.) más fajokra kifejtett hatása és ennek lehetséges háttértényezői

**FILEP Rita¹, BALÁZS Viktória Lilla¹, BRADLEY J. Cook²,
dr. FARKAS Ágnes, dr. PÁL W. Róbert¹**

¹ Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Biológia Intézet

² Minnesota State University, Mankato, Department of Biological Sciences

³ Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar, Farmakognóziiai
Tanszék

E-mail: rita_filep@yahoo.com

A fészkesvirágzatúak (*Asteraceae*) családjába tartozó vadcsicsóka (*Helianthus tuberosus* s. l.) a Kárpát-medence egyik legveszélyesebb özönnövénye. Kiszorítván a honos flóra elemeit, kiterjedt, sűrű, egynemű állományokat alkot.

Munkánk során arra a kérdésre kerestük a választ, hogy a hazánkban özönnövényként számon tartott vadcsicsóka milyen hatást fejt ki az őshonos (Észak-Amerika) és az előzönlött (Kárpát-medence) területen a környezetében található fajokra. Továbbá a kifejtett hatás kapcsolatba hozható-e a vizsgált területek talajtani tulajdonságaival és a vizsgált növény mikorrhiza kapcsolatával.

Vizsgálatunk során a vadcsicsóka őshazájában és az előzönlött területen összesen 927 vegetációs felvételt készítettünk. A csicsókával különböző mértékben előzönlött élőhelyekről talajmintát gyűjtöttünk, amelyek összetételét akkreditált laboratóriumban elemeztettük. A begyűjtött csicsóka

gyökerek mikorrhiza borítottságát és arbuszkulum gazdagságát mikroszkópos vizsgálattal tanulmányoztuk, amelyet anilinkékes gyökérfestés előzött meg.

Eredményeink alapján elmondható, hogy az őshonos területhez viszonyítva az előzőnlött területek vadcsicsóka állományai statisztikailag igazolhatóan fajszegényebbek. Továbbá az előzőnlött területen a csicsóka megnövekvő borítása kapcsolatba hozható a terepen tapasztalt csökkenő fajszámmal, míg az őshonos területen található vadcsicsóka populációkról ez nem bizonyosodott be.

A talajtani vizsgálatok eredményei szerint a vizsgált 15 paraméterből összesen öt esetben találtunk jelentős eltérést a két földrész között, szignifikánsan magasabb volt a vízben oldható összes só, a nitrogén-, a szulfát-, a nátrium- és a réz-tartalom a Kárpát-medencében, mint a növény őshonos területén.

A mikorrhiza vizsgálat során bebizonyosodott, hogy a vadcsicsóka populációk mikorrhiza borítottsága és arbuszkulum gazdagsága statisztikailag igazolhatóan magasabb az őshonos területen, mint az előzőnlött földrészen.

Összefoglalásként elmondható, hogy a vadcsicsóka más fajokra kifejtett káros hatása csak az előzőnlött területen számottevő, továbbá a talaj és a mikorrhiza vizsgálata során tapasztalt különbségek a vadcsicsóka invázióját segítő tényezők közé tarthatnak.

Az egészséges állattenyésztés történelmi vonatkozásai Háromszéken

dr. SIKÓ Barabási Sándor

Kovácsna megyei Állategészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Hivatal

E-mail: siko.b.sandor@gmail.com

Szinte természetes, hogy egy ilyen „*ki tuggya mióta lakott*”, Isten által minden természeti jóval megáldott földdarabkán, ahol László Gyula (1978) szerint 670 körül Csaba húnjainak lovai „*tapodták*” a zsenge füvet, 1063-ban pedig még Opour Sándor oltalmazta a Hadúr imádását a kereszténység terjeszkedése ellen, ahol a Bálványos-, Ika- és Rabsonné várának főpapjai és rabonbánjai fehér lovat áldoztak pogány isteneiknek, ez nép, mely úgymond „*lőháton született*”, ősidők óta a maga eszéhez mérten óvta, s szükség esetén orvosolta állatainak baját, nyavalyáját.

A lóval közlekedő-, dolgozó-, vagy éppenséggel vitézkedő székely gazdának, a csordát terelő pásztornak, vagy a nyáját legeltető juhásznak első gyógymódjai azok voltak, amelyeket az évszázadok alatt ellesett a természettől. Állatgyógyító elődünk valószínűleg éppen az állatvilágtól tanulta, hogy a betegségek esetén különböző növények eszegetésével, használatával segíthet magán és állatain.

Mintegy két és fél évtized alatt többszáz, az egészséges állattenyésztésben alkalmazott, népi gyógymódot gyűjtött össze a szerző, mint gyakorló állatorvos. Az alkalmazott népi recepteket változatlanul a gyógymódok korabeli-, helyi- és népi megnevezését, bizony néhol kissé vaskos kifejezések árán is, de sikerült eredeti formájukban lejegyezni.

Természetesen a modern gyógyászati elvek bevezetése még korántsem azt jelenti, hogy a népi-, hagyományos gyógymódok alkalmazása megszűnt volna. A megszerzett ismeretek továbbra is fennmaradtak, bár eddigi, nemzedékről nemzedékre öröklődésükben egyre kevesebb a remény. A fiatal állattartó gazdák már nem bírnak azzal a babonás hiedelemmel, mellyel őseink megadták a gyógyászatnak azt a titokzatosságát amire olykor szükség volt.

A népi gyógymódok hatékonyságát, törvénytelenységét és indokolatlanságát már jó ideje vitatják. A pro- és kontra vélemények tüzeiben, ezen gyógymódok évezredekét vészelték át és ahelyett, hogy megsemmisültek

volna, újabbakkal bővültek. Nem is csoda, hiszen az állattartó gazdák a természetben tett tudatos vagy véletlenszerű megfigyeléseiket használták fel a gyógy módok kibővítésére.

A vidék falvaiból összegyűjtött népi gyógyászati anyag, a sok kezelési próbálkozás és gyógynövényhasználat, az itt lakó emberek tudásáról, vívódásairól tesz tanúbizonyságot. Igazolja a székely nép ősi foglalkozásához, az állattenyésztéshez való ragaszkodását, élni és túlélni vágyását, felhasználva a rendelkezésére álló gyógy módokat, amelyekkel a végsőkig igyekezett harcolni a betegségek-, a megsemmisülés ellen, mintha semmi áron nem akarna belenyugodni a sors kérlelhetetlenségébe. Elődeik örökségével, a gyógy módok százaival hadakoztak ősidők óta a maguk és utódaik életéért az elmúlás ellen !

A húshasznú szarvasmarhatartásban alkalmazott épületek

dr. SUBA Kálmán¹, dr. ANTAL Lehel²

¹ Román Állattenyésztők Társasága, Szarvasmarha Tenyésztési Szakosztály

² Romániai Magyar Gazdák Egyesülete

E-mail: kalman.suba@gmail.com

A marhahús termelési folyamatban a növendék és tenyésző-bika tartást, valamint a tenyésző üszőnevelést kivéve, három termelési szakasz különböztethető meg:

- tehén – borjú egység, a húshasznú tehéntartás (végtermék a választott borjú);
- növendék szakasz, növendék üszők, bikaborjak választástól a hizlalásba kerülésig;
- tulajdonképpen hizlalási szakasz.

Az első két szakasz rugalmas, ami az üzemi méretet és az ökonómiai szempontokat illeti.

A hizlalási szakasz hatékonyan csak nagy méretben, nagy létszámmal, egységes technológiával és minőség biztosítással, egységes termék kibocsátással garantálja a megfelelő minőséget és a jövedelmet.

Ezek eléréséhez és megvalósításához elengedhetetlen az állatok tartásához alkalmazott épületek.

A húshasznú szarvasmarhatartásban alkalmazott épületek:

- takarmánytárolók, színek;
- fészerek, telelő kertek téli időben és más járulékos épületek;
- hizlaló istállók.

A hizlaló istállók következő típusai a legismertebbek:

- taposóalmos rendszerű;
- mélyalmos kialakítású;
- növekvő mélyalmos rendszerű;
- kötött – középhosszú állású;
- ökológiai természetszerű istállók.

Taposóalmos tartás rendszer

- Intenzív, kevés munkaerőt igénylő tartásrendszer;
- az EU elvárásának maximálisan megfelelő rendszer;
- működési elve azon alapszik, hogy egy lejtős felületen (állatok fekvő felületéről) a trágyás szalma az állatok taposásának hatására a lejtő fele mozog.

Mélyalmos tartás rendszer

- szinte bármilyen épületben kialakítható, elhelyezhető, alkalmazható;
- korábban más célra használt istállókat (épületeket) legegyszerűbben és legolcsóbban a mélyalmos tartás rendszerűre lehet átépíteni.

Növekvő mélyalmos tartás rendszer

- színszerű, három vagy csak két oldalról határolt istálló, amihez kifutó csatlakozik;
- mélyalmos istállótól abban különbözik, hogy az almozott fekvő területet (helyet) nem süllyesztik le, a járó felülettel egy szintben van kialakítva.

Kötött tartás rendszer

- a szarvasmarha hizlalásban elsőként alkalmazott tartás rendszer;
- napjainkban már elavult tartás rendszernek minősül;
- az állatok az állásban lekötve vannak;
- leggyakoribb a középhosszú állás.

Ökológiai természetszerű istállók

- hagyományos helyi anyagokból megépített rendszer, ami összhangban van a környezettel;
- környezet terhelő hatása minimális, egészséges.

Következtetések:

- a biológiai igényeket kielégítő istálló típussal biztosítható a megfelelő állat komfort;
- ami maximálisan befolyásolja a marhahústermelés gazdaságosságát;
- Környezetkímélő.

Aktív altalajlazító munkaeszközének kinematikai vizsgálata

dr. PÁSZTOR Judit, dr. FORGÓ Zoltán

¹Sapientia-Erdélyi Magyar Tudományegyetem,
Műszaki és Humántudományok Kar Marosvásárhely,
Gépészmérnöki Tanszék
E-mail: jdtpasztor@yahoo.com

A mezőgazdasági termelés számottevő energiaszükséglete megköveteli tudományos alapossággal feltárni, elemezni a műszaki tudományok részét képező energetika és az agrártudományok határterületén található folyamatok általános törvényszerűségeit.

A talaj előkészítése nagyon fontos a termesztett növények számára, ugyanakkor nagy a energiaigénye. A gépek munkája hatással van a talaj fizikai-mechanikai tulajdonságaira, közvetve a növényekre, ezért megválasztásuk és üzemeltetésük nagy körültekintést igényel.

Az altalajlazító a talaj alapművelésének egy munkagépe. Az alapművelések mély talajmunkák. Az altalajlazító munkája során lazítja a talaj alsó rétegét, másodlagosan aprítva azt. Általában passzív munkagép, emiatt nagy a vonóerőigénye. Mindenkor cél a vonóerőigény csökkentése. Ennek egyik lehetősége a munkaeszközök aktivizálása, a teljesítmény-átviteli tengely általi meghajtása. Dolgozatunkban egy aktív altalajlazító munkaeszközének kinematikai egyenleteit határozzuk meg, amelyek segítségével vizsgáljuk az átmunkált talajkeresztmetszetet.

Buces-Vulkan környéki patakok környezethatása

HORVÁTH Zoltán, TOKAJI Ferenc, MĂRCUS Traian Achim

Babes-Bolyai Tudományegyetem,
Környezettudományi és Környezetmérnöki Kar
E-mail: okofalu@yahoo.com

A nyugati Kárpátokból eredő Fehér Körös forrásvidékén meghúzódó terület a Buces községhez tartozik, ahol a patakvizekben végzett mérések arra biztattak, hogy behatóbban kutakodjunk. Ezen kívül a patak völgyek levegőjében mért magasabb iontartalom is arra késztetett bennünket, hogy több paramétert is meghatározzunk, figyelembe véve a patak völgyek növényzetét illetve annak változását is.

Az altalajban rejlő nemesfémérc-maradványra is gyanakodva igyekeztünk meghatározni a fiziko-kémiai paramétereket és a növénytakaró változásait.

Buces községhez 7 falu tartozik, amelyekben az itteni lakosságnak e térség patakvizét használják. A nagyobb iontartalom illetve a patakvizek paramétereinek környezethatása alkalmassá teszi a térséget turisztikailag is, hiszen az osztrák birodalom idejében itt egy tüdőszanatóriumot is akartak építeni, amelynek alapjait ma is megtalálhatjuk, ezzel is igazolva, hogy egy klimaterikus üdülőtelepnek a kialakítása hasznos lehet. A községi vezetés erre is alapozott, amikor is megépítette e térség számára a turisztikai központot.

A patakvizek paraméterei pedig csak megerősítették, hogy e szándék valós alapokra támaszkodik. A patakvizekben mért pH-értékei szinte valamennyiben 6,5 körüliek voltak. Az iontartalom pedig az átlagnál magasabb értékeket mutatott (300 – 800 mg/l).

E forrásvidék egyik jellegzetessége, hogy a hegyoldal déli oldalán inkább lombhullató erdőket találhatunk, míg az északi oldalt fenyőerdő borítja. Ez a helyzet azonban megváltozhat, ha a hatóságok a fenyőerdők irtását nem állítják le.

Magyarigeni tókönyék céziumtartalmának a vizsgálata az erdőirtás függvényében

**HORVÁTH Zoltán, BEGY Robert, COSMA Constantin,
MÂNDREAN Greta**

Babes-Bolyai Tudományegyetem,
Környezettudományi és Környezetmérnöki Kar
E-mail: okofalu@yahoo.com

A csernobili nukleáris erőműben történt baleset után a május 1- 4 közötti időszakban keletkezett felhőkben magas volt a sugárzó nukleáris eredetű anyag, amelyek közül a cézium tartalomra figyelt a szakemberek zöme. Ezzel szembe viszont szinte váratlan volt, hogy egy egyszerű rutinvizsgáltnak szánt méréskor a Fehér megyei hegyi tóban illetve annak környékén mérhető céziummennyiséget találjunk. Ennek alapján a magyarigeni karszteredetű tóban illetve annak környékén tovább kutakodjunk. E cikkben bemutatjuk, hogy nem a mért eredmények, hanem a cézium tartalom fellelhetősége és helyei voltak meglepőek.

Köztudott, hogy a radioaktív port tartalmazó májusi esőfelhők végig haladtak Erdélyen éspedig északkelet felől délnyugat irányba. Mivel a magyarigeni tó környéke nagyrészt északkeleti kitettségű a pluvialis vizek bekerülhettek nemcsak a patakokba ahonnan gyorsan lefolyhattak volna, hanem a rétegvizek által jóval lassúbb folyamat alapján kerülhettek be a tóba. A talajrétegben alig 7 cm mélyen már mérhető volt a cézium és kb. 22 cm alatt már nem volt érzékelhető. Ezzel szembe a halakban is találtunk mérhető céziummennyiséget. Ez is igazolhatja, hogy nemcsak a felszíni vizek által hanem a rétegvizek miatt van jelenleg is mérhető céziumtartalom a környéken.

Azt is tapasztaltuk, hogy a talajba „rekedt” cézium a megbontott erdőnélküli vékonyrétegben elhelyezkedő humuszból gyorsan bekerülhet a tóvizébe ahol tovább koncentrálódik és innen is eredhet a halakban mért céziumtartalom.

Mivel a környéken komoly erdőirtás van nem igen találtunk régebbi vastagkérgeű fákat, de amelyik a nukleáris balesetkor éppen fejlődő stádiumba lehetett annak a kérgében is volt mérhető cézium.

Ezzel is igazolható, hogy a mostani erdőirtás nemcsak a felszíni vizek lerohanásában, hanem a felszín alatti vizek mozgásában is komoly változásokat eredményezhet

A közkereskedelemben található egyes illóolajos termékek mennyiségi és minőségi elemzése

LUKÁCS Blanka, dr. NYÁRÁDI Imre-István
Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem,
Műszaki és Humántudományok Kar Marosvásárhely,
Kertészmérnöki Tanszék
E-mail: nyaradi@ms.sapientia.ro

A gyógynövények, illetve ezen termékek iránti érdeklődés és kereslet napjainkban egyre fokozottabb. Ezt kérdőíves felmérésünk eredményei is igazolják. A megnövekedett igényekre a kereskedelmi kínálat is jelentősen bővült és diverzifikálódott, azonban a termékek gyógyhatását biztosító beltartalmi anyagokra vonatkozó ellenőrzések hiányoznak, vagy ezek eredményei nincsenek közzétéve.

Pártatlanul és kereskedelmi érdekektől mentesen kutatási célul a hazai közkereskedelemben található gyógynövényes termékek szűrőpróbaszerű ellenőrzését tűztük ki, annak érdekében, hogy a termékek megbízhatóságáról meggyőződjünk.

Kezdeti vizsgálatainkat a legtömegesebben használt, illóolaj tartalmú, borsosmenta, kamilla illetve cickafark termékekre összpontosítottuk.

Laboratóriumi meghatározásaink sajnos azt igazolják, hogy a vizsgált termékek sem mennyiségi, sem a gyógyhatásért felelős minőségi mutatók tekintetében nem megfelelőek. A spontán flórából, illetve a termesztett állományokból származó, általunk begyűjtött kontrollminták adott minőségi mutatói jelentősen meghaladták a forgalmazott termékekét.

A Sapientia EMTE marosvásárhelyi Kísérleti és Tangazdaság talajának gyommagtartaléka 2013-ban

ZILAHÍ Csilla, dr. NYÁRÁDI Imre-István
Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem,
Műszaki és Humántudományok Kar Marosvásárhely,
Kertészmérnöki Tanszék
E-mail: nyaradi@ms.sapientia.ro

Növényvédelmi szempontból hazánkban a termesztett növények legáltalánosabb valamint változatos és jelentős károkat okozó versenytársai a gyomnövények. A gyomnövény fogalma napjainkban nemcsak a szántóterületre korlátozódik, hanem bővült az esztétikai értéket csökkentő, emberi egészséget és különféle egyéb tevékenységeit korlátozó hatás révén.

Mivel a gyomosodás elsődleges forrása a talajban levő gyomkészlet, arra voltunk kíváncsiak, hogy jelenleg mekkorára tehető a különböző hasznosítású és eltérő talajművelésben részesített talajok aktív gyommagtartaléka.

Előmunkálatként kísérletünk adatai a Sapientia EMTE marosvásárhelyi Kísérleti és Tangazdaságára vonatkoznak, ahol 2013-ban különböző növényállományokkal termesztett és eltérő talajművelésben részesített területek aktív gyommagtartalékát határoztuk meg.

Eredményeink kimutatták, hogy:

- a vizsgált területek aktív gyommagtartaléka több ezres nagyságrendű, gyakorlatilag akár egy évtizedig biztosíthatja azt a gyomborítást, amely a termesztett növényállományokat képes elfojtani;
- jelentős eltérések észlelhetők a különböző növényállományokkal hasznosított és eltérő talajművelésben részesített területek aktív gyommagtartaléka nagyságrendjében;
- a gyommagkészlet legnagyobb részaránya a kétszikű gyomnövények csoportjához tartozik.

Munkánk viszonyítási alapot képez későbbi felméréseknek és emellett hozzájárul az adott területek integrált gyomszabályozási stratégiájának hatékony kidolgozásához.

A bioméhészet eredményei és perspektívái Erdélyben

VALLASEK István – nyug. egyetemi oktató Sapientia EMTE
E-mail: ivallasek@gmail.com

MOTTO: „Az emberiségnek csak négy éve van hátra, ha eltűnnek a méhek”

Albert Einstein

Jelen dolgozatunkban összefoglaljuk a bioméhészetnek mint az ökológiai gazdálkodás egyik szakterületének kialakulásával és szabályozásával kapcsolatos ismereteket. Ismertetjük a hagyományos méhészetről a bioméhészetre való átváltás feltételrendszerét és fontosabb intézkedéseit, az Európai Unió vezető országainak eredményeit a bioméhészet terén. Felsoroljuk a fontosabb méhlegelőket, a bioméhészet tanúsítási folyamatának főbb előírásait és az illetékes szervezetek elérhetőségét. Részletesen ismertetjük a magyarországi és erdélyi méhészek tapasztalatát, kiemelve a jó gyakorlat pozitív példáit elsősorban a székelyföldi bioméhészek tevékenységi területéről. A bioméhészeti termékek gazdasági hatékonyságát is hazai példákon keresztül elemezzük.

A széplesei (Tibles) déli részén található patakvizek környezeti vizsgálata és az erdőirtás hatásai

**HORVÁTH Zoltán, ILONCA Daniel, ILONCA Maria, MORAR I. Paul,
MÂNDREAN Greta**

Babes-Bolyai Tudományegyetem,
Környezettudományi és Környezetmérnöki Kar
E-mail: okofalu@yahoo.com

Sajnos az elmúlt két évtizedben az antrópikus eredetű negatív hatások egyre inkább növekedő mértéket mutatnak. Ez főleg az erdők kíméletlen kitermelése és a mezőgazdasági termelés ellenőrzéshiánya miatt is komoly károkat okoztak. Ezért is fontosak az időszakos felszíni vizek monitorizáló mérése. A modern mérőeszközök a digitalizálás eredményeként

megnövekedett a mérés pontossága és a műszerek hordozhatósága is. Az eltelt két évtizedben az apróbb patakokban megnövekedett a minimális és a maximális vízmennyiség közti távolság ami nem egyszer magasabb árhullámokat eredményezett. Ilyen volt a Târlişua-i is, amikor is az erdőkitermelésből származó farönköket a megnövekedett árhullám a Nagyszamos medréig úsztatta miközben számos helységben elvitte a házak tömkelegét.

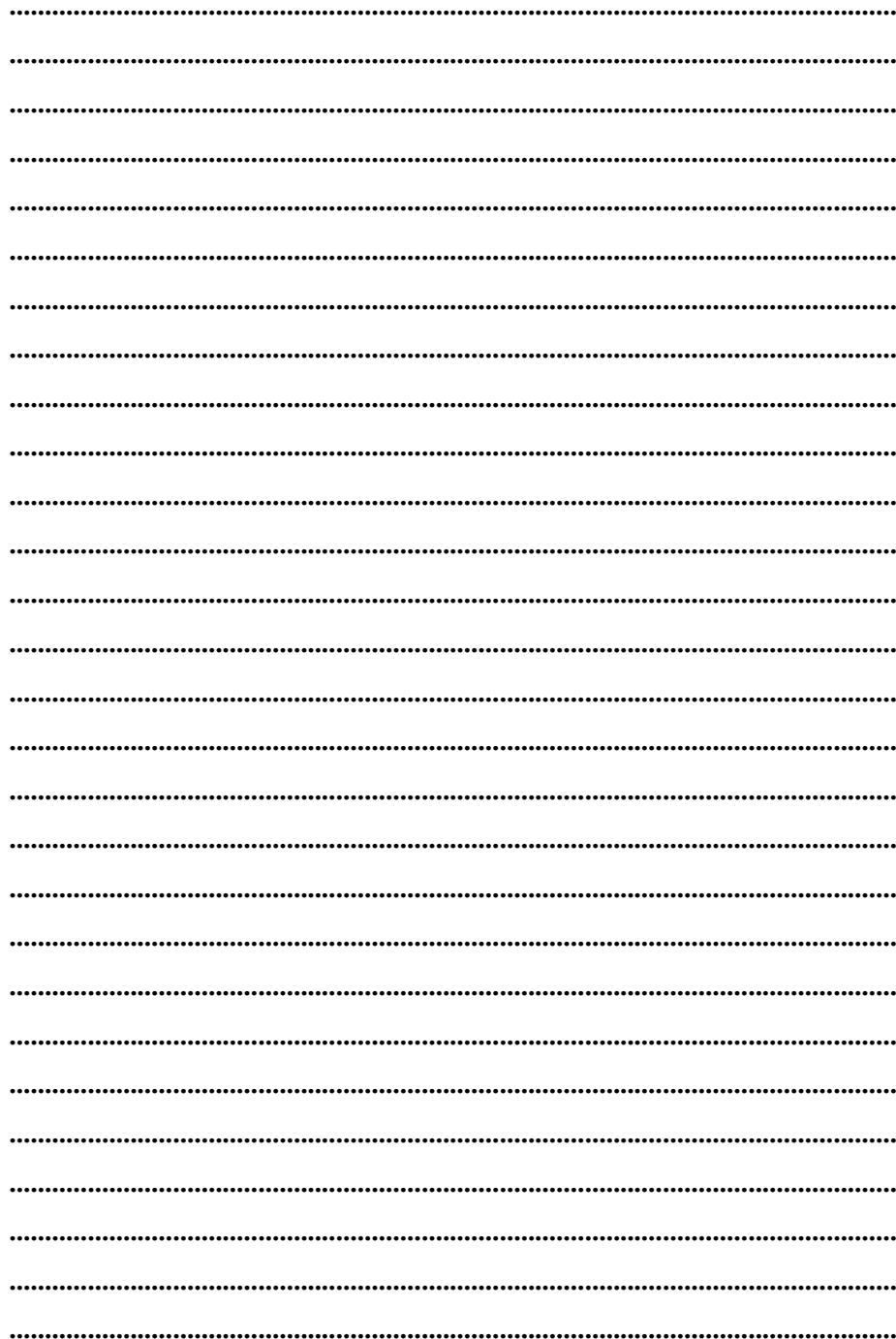
A Széples (Țibleș) déli lejtőin több patak is hasonló helyzetet tud teremteni amiért fontos a patakvizek paramétereinek az ismerete.

A csicsói, a felőri vagy a széplesei hegyipatakokban csak kevésbé lehet érzékelni a hegyipatak jellegét, mert eléggé szennyezettek és inkább csak egy domvidékire hasonlítanak. A leghosszabb patakban(a széplesiben) ezen felül még komoly pH-érték változást is észleltünk, ami az eredetileg 8,2-ről lecsökken 4,3-ra a torkolatnál, ezáltal a Nagy-Szamos vizét is jócskán szennyezve. Ez azért is érdekes, mert a mintegy 30 km-es patakmederben sok helyen észleltük az öntisztulási együtttható csökkenését, hiszen a középfolyáson ez alig haladta meg a 1,2 km-t, míg a torkollat közelébe már 3,3 km-re emelkedett.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.